

**Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej
w Łodzi Spółka z o.o.
z siedzibą w Łodzi ul. Smutna 28**

REGULAMIN PRZEWOZOWY

ROZDZIAŁ 1

PODSTAWA PRAWNA, PRZEDMIOT ORAZ ZAKRES STOSOWANIA REGULAMINU

§ 1

1. Niniejszy Regulamin ustala się na podstawie upoważnienia z art.4 ustawy z dnia 15 listopada 1984r. – Prawo Przewozowe (Dz. U. z 2000r. Nr 50, poz. 601 z późniejszymi zmianami oraz art. 18b.1 ppkt. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym Dz.U. z 2004r. Nr.204 poz. 2088 z późniejszymi zmianami).
2. Regulamin określa warunki obsługi podróżnych, odprawy oraz przewozu osób, bagażu i rzeczy, wykonywanego taborem autobusowym zarejestrowanym w kraju przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łodzi Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zwanym dalej „Przewoźnikiem”.
3. Regulamin stosuje się do przewozu osób i rzeczy w zakresie obejmującym:
 - I. regularne przewozy autobusowe,
 - II. grupowe przewozy osób w komunikacji regularnej i regularnej specjalnej,
 - III. przewozy międzynarodowe – jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej,
4. Przyjęte w niniejszym regulaminie uregulowania stosuje się w ścisłym powiązaniu z przepisami ustawy – Prawo przewozowe, z uwzględnieniem wydanych w jej wykonaniu aktów normatywnych oraz Kodeksu Cywilnego.
5. Użyte w regulaminie określenia oznaczają:
 - I. przewóz zarobkowy – działalność gospodarczą polegającą na wykonywanym odpłatnie, na podstawie umowy przewozie osób oraz ich rzeczy w regularnej komunikacji publicznej i w przewozach regularnych,
 - II. komunikacja regularna – przewozy regularne osób wykonywane po drogach publicznych według uzgodnionego i podanego do wiadomości publicznej rozkładu jazdy autobusów na podstawie stosownych licencji i zezwoleń, odbywające się na podstawie indywidualnych umów przewozu zawieranych bezpośrednio między przewoźnikiem a podróżnymi.
 - III. przewozy regularne specjalne – przewozy regularne osób wykonywane po drogach publicznych według uzgodnionego rozkładu jazdy autobusów wynikających z dzielonych przez odpowiedni organ administracji terenowej zezwoleń, na podstawie umowy zawartej między przewoźnikiem a organizatorem przewozu.
 - IV. przewozy grupowe – przewozy wykonywane w czasie i na warunkach uzgodnionych w umowie zawartej między przewoźnikiem, a organizatorem przewozu na rzecz osób trzecich - tj. uczestników przewozu grupowego,
 - V. punkt odprawy – przystanek autobusowy, dworzec lub przystanek dworcowy będący miejscem rozpoczęcia lub zakończenia przewozu określonej osoby lub grupy osób,
 - VI. linia komunikacyjna – przystanek, dworzec lub przystanek na dworcu, inne określone w umowie przewozu osób miejsce rozpoczęcia lub zakończenia przewozu określonej osoby lub grupy osób,

- VII. kurs autobusowy – połączenie między dwoma krańcowymi punktami odprawy na określonej trasie przewozu w komunikacji regularnej w jednym kierunku,
- VIII. autobus – pojazd samochodowy skonstruowany z przeznaczeniem do przewozu nie mniej, niż 9 osób.
- IX. przystanek – miejsce przeznaczone do wsiadania lub wysiadania pasażerów na danej linii komunikacyjnej, oznaczone w sposób określony w przepisach ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. Nr 108, poz.908 z późniejszymi zmianami) z informacją o rozkładzie jazdy z uwzględnieniem godzin odjazdów środków transportowych przewoźnika drogowego uprawnionego do korzystania z tego miejsca.

ROZDZIAŁ II

PRZEPISY OGÓLNE

§ 2

1. Przewoźnik jest zobowiązany do przewozu osób i rzeczy w zakresie wynikającym z podanego do publicznej wiadomości rozkładu jazdy autobusów i z załącznika do zezwoleń na realizację regularnych przewozów na poszczególnych liniach.
2. Zawarcie umowy przewozu w regularnym przewozie autobusowym osób wymaga spełnienia przez podróżnego warunku nabycia biletu na przejazd (przewóz bagażu) i udokumentowania przewoźnikowi przysługujących mu uprawnień do przejazdu ulgowego przed rozpoczęciem przewozu, lub okazania dokumentu uprawniającego do zajęcia miejsca w autobusie bez uiszczenia opłaty za przejazd.
3. Przewóz uważa się za rozpoczęty z chwilą, gdy autobus w którym znajduje się podróżny ruszy z miejsca odjazdu.
4. Umowa przewozu, do której zawarcia dochodzi z naruszeniem przez podróżnego warunków, o których mowa w ust.2-3 tj. przez samo zajęcie miejsca w autobusie – nabiera mocy wiążącej, jeżeli podróżny spełni lub zobowiąże się do spełnienia warunku uiszczenia należności przewozowej, powiększonej o opłatę dodatkową za przejazd (przewóz bagażu) bez ważnego biletu.

§ 3

W miarę posiadania rezerwy taborowej Przewoźnik może zawierać umowy grupowego przewozu osób (na zasadzie tzw. „najmu autobusu”), przewidujące świadczenie w tym zakresie usług o charakterze okazynym (przewozy wycieczkowe, turystyczne, okolicznościowe itp.) lub zorganizować przewozy regularne specjalne (pracownicze lub szkolne).

§ 4

1. Sposób ustalania i wysokość opłat za przewóz osób i rzeczy oraz zakres i warunki realizacji uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych, określa stosowana przez Przewoźnika taryfa oraz właściwe ustawy i rozporządzenia.
2. Przewoźnik podaje do wiadomości publicznej aktualne cenniki i zapewnia zainteresowanym podróżnym bezpłatny wgląd do obowiązujących go przepisów przewozowych w biurze Przewoźnika lub u obsługi autobusu oraz w innych wymienionych miejscach – dworce autobusowe, punkty sprzedaży biletów, itp.

§ 5

Przewoźnik jest zwolniony z obowiązku przewozu, jeżeli:

- I. zachodzą uniemożliwiające przewóz okoliczności, których przewoźnik nie mógł uniknąć, ani zapobiec ich skutkom,
- II. klient nie zastosował się do przepisów przewozowych,
- III. ze względu na rodzaj przewozu nie ma możliwości jego wykonania przy użyciu posiadanych środków transportowych,
- IV. w innych przypadkach przewidzianych w niniejszym regulaminie lub odrębnych przepisach.

§ 6

1. Zakres odpowiedzialności Przewoźnika za szkodę podróżnego określają odrębne przepisy.
2. Powstanie szkody, na którą podróżny został narażony podczas przewozu, powinno być zgłoszone niezwłocznie po jej ujawnieniu i wymaga pisemnego potwierdzenia przez obsługę autobusu.
3. W grupowych przewozach osób wykonywanych w regularnym przewozie osób Przewoźnik ponosi odpowiedzialność wobec uczestników na zasadach określonych w ust. 2 i 3, a wobec organizatora w ust.1.
4. Zakres i wysokość odszkodowania należnego podróżnemu poszkodowanemu z winy Przewoźnika ustala się na zasadach określonych odnośnymi przepisami Ustawy Prawo Przewozowe i Kodeksu Cywilnego.

§ 7

Podróżny odpowiada za zawinione przez siebie, względnie przez osobę pozostającą pod jego bezpośrednią opieką uszkodzenie lub zanieczyszczenie autobusu, albo innych urządzeń Przewoźnika i obowiązany jest zapłacić odszkodowanie z tego tytułu w wysokości rzeczywistych kosztów wyrządzonej szkody.

§ 8

1. Warunki składania i szczegółowy tryb załatwiania reklamacji regulują odrębne przepisy wykonawcze do Ustawy Prawo Przewozowe.
2. Tryb wzajemnego dochodzenia roszczeń przez Przewoźnika i usługobiorcę w postępowaniu sądowym (po wyczerpaniu drogi reklamacji/wezwania), określają przepisy Ustawy Prawo Przewozowe i ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004.

ROZDZIAŁ III

REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB

§ 9

1. Przewoźnik w regularnym przewozie osób obowiązany jest zapewnić podróżnym odpowiednie warunki bezpieczeństwa i higieny oraz wygody i należytej obsługi zarówno w dworcowych punktach odprawy, jak też podczas przewozu taborem autobusowym.
2. Przewoźnik ogłasza:
 - I we wszystkich punktach odprawy – rozkład jazdy, określający przestrzenny i czasowy zakres oferty przewozowej,
 - II we wszystkich punktach odprawy – informacje o cenach i warunkach sprzedaży biletów, godzinach otwarcia punktów obsługi klientów oraz ważniejsze przepisy przewozowe i porządkowe.
3. Przewoźnik może ustalić, że z pewnych kursów autobusowych mogą korzystać w pierwszej kolejności określeni podróżni, np. posiadacze biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych.
4. Ograniczenie powszechności dostępu do niektórych kursów w przewozie regularnym osób podaje się w rozkładzie jazdy oraz na przystankowych tablicach z godzinami odjazdów autobusów.

§ 10

1. Podróżny obowiązany jest posiadać ważny bilet lub dokument uprawniający do przejazdu i okazywać go na żądanie obsługi autobusu i organów kontroli. Bilet stanowi dowód zawarcia umowy przewozu i nabycia uprawnienia do określonego w nim przejazdu. Przewoźnik, który wydał bilet obowiązany jest do świadczenia przewozu zgodnie z treścią biletu na rzecz jego nabywcy.
2. W bilecie na przejazd określa się wysokość należności oraz dane niezbędne do ustalenia zakresu uprawnień podróżnego, a w bilecie imiennym uprawniającym do przejazdów wielokrotnych – także tożsamość jego posiadacza.
3. Bilet wolno odstąpić innej osobie tylko wtedy gdy nie jest imienny, a przejazd nie został rozpoczęty.
4. Bilet uprawnia do przejazdu określonym kursem autobusowym i nie daje prawa do przerwy w podróży na przystankach pośrednich na trasie przejazdu. Przy przejazdach z przesiadaniem podróżny winien nabyć na każdy kurs oddzielny bilet, chyba że z biletu wynika inaczej.
5. Przejazd posiadaczy biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych innym kursem, niż określony w bilecie, jest możliwy po wykupieniu biletu jednorazowego z zastosowaniem ulgi komercyjnej.
6. Bilet miesięczny imienny ogólnodostępny normalny, ulgowy lub szkolny sprzedawany jest na maksimum trzy wybrane przez podróżnego godziny na dojazd do miejsca docelowego i na trzy wybrane godziny na powrót do domu.
7. Przewoźnik nie sprzedaje biletów miesięcznych normalnych, ulgowych i szkolnych na kursy obsługiwane autobusami.
8. Bilety okresowe bez wyznaczonych godzin przejazdu uprawniają ich posiadaczy do pierwszeństwa przy zajmowaniu wolnych miejsc w autobusie tylko przed osobami nie posiadającymi żadnego dokumentu uprawniającego do przejazdu.

9. W razie utraty biletu podróżny traci prawo do dalszego przejazdu i winien wykupić bilet ponownie. Wtórników biletów utraconych (dotyczy to również imiennych biletów uprawniających do przejazdów wielokrotnych) nie wydaje się.

§ 11

1. Podróżny obowiązany jest nabyć bilet na przejazd przed rozpoczęciem przewozu w biurze Przewoźnika, u kierowcy autobusu lub za pośrednictwem ogólnodostępnych kanałów sprzedażowych.
2. Sprzedaży i przedsprzedaży biletów dokonuje się według kolejności zgłaszania się podróżnych. Inwalidzi o widocznym kalectwie, kobiety ciężarne, osoby z małymi dziećmi na ręku oraz inne osoby (Posłowie i Senatorowie), uprawnione na mocy odrębnych przepisów mogą nabyć bilet poza kolejnością.
3. Przewoźnik wyznacza w razie potrzeby i w miarę możliwości oddzielne kasy biletowe do sprzedaży biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych. Warunki nabywania i korzystania z tych biletów określa taryfa.
4. Najpóźniej na 10 minut przed odjazdem autobusu kasa biletowa może odmówić sprzedaży biletu
5. Podróżny który nie nabył biletu w kasie, oraz osoba wsiadająca na przystanku, na którym nie ma kasy, może nabyć bilet w autobusie pod warunkiem, że są w nim jeszcze wolne miejsca, a brak biletu zgłosić obsłudze przed wejściem lub bezpośrednio po wejściu do autobusu.
6. Płacąc za przejazd podróżny zobowiązany jest żądać wydania biletu oraz sprawdzić czy jest on właściwy.
7. Dzieci poniżej 13 roku życia mogą korzystać z przewozu wyłącznie pod opieką osoby dorosłej.

§ 12

1. Podróżny, który posiada bilet na przejazd ma prawo:
 - I przejazdu w zakresie na jaki opieka bilet i w określonym autobusie,
 - II przewiezienia ze sobą bezpłatnie:
 - a / jednego dziecka w wieku do 4 lat podanym w taryfie jeśli nie żąda dla niego osobnego miejsca (w komunikacji zwykłej i przyspieszonej)
 - b / rzeczy zaliczone do bagażu ręcznego,
 - c / małych zwierząt domowych pod warunkiem przewożenia ich na kolanach w odpowiednich pojemnikach przeznaczonych do ich transportu bez utrudniania podróży innym pasażerom,
 - d / składanego wózka inwalidzkiego, jeśli jest inwalidą poruszającym się przy jego pomocy,
 - e / certyfikowanego psa przewodnika (w przypadku osób niewidomych),
 - III przewiezienia za opłatą przewidzianą w taryfie, na podstawie biletu bagażowego:
 - a / rzeczy zabranych do wnętrza autobusu, których ilość waga i wymiary nie pozwalają zaliczyć tych rzeczy do bagażu ręcznego oraz psa,
 - b / rzeczy umieszczonych w osobnym schowku bagażowym autobusu.
2. Podróżny obowiązany jest zachować bilet na przejazd i przewóz bagażu do czasu zakończenia podróży oraz dbać o to, aby wsiąść do właściwego autobusu i wysiąść z niego na właściwym przystanku.

§ 13

1. Miejsce zatrzymania się autobusu, na trasach ich kursowania, wskazują oznaczone odpowiednimi tablicami przystanki autobusowe. Podróżni mogą wsiadać i wysiadać z autobusów tylko na przystankach autobusowych, zgodnie z rozkładem jazdy dotyczącym danej linii.
2. Nazwy przystanków autobusowych, we wskazaniem zatrzymujących się na nich autobusów, podaje się do wiadomości publicznej w rozkładzie jazdy.
3. Do obowiązków kierowcy należy zatrzymywanie się autobusów na przystankach przewidzianych w rozkładzie jazdy, kiedy pasażer sygnalizuje chęć wysiadania lub oczekuje na tym przystanku.
4. Kierowca zobowiązany jest wstrzymać odjazd autobusu ruszającego z przystanku, w celu zabrania spóźnionego podróżnego sygnalizującego zamiar skorzystania z przejazdu tym autobusem.
5. Osobę, która doznała w drodze nagłej niedyspozycji lub ataku choroby kierowca autobusu ma obowiązek powiadomić odpowiednie służby ratownicze i medyczne lub dowieść bezpośrednio do najbliższego punktu pomocy medycznej o ile jest to konieczne dla ratowania jej życia lub zdrowia.

§ 14

1. Przy wsiadaniu do autobusu i wysiadaniu z niego oraz podczas przewozu, podróżny obowiązany jest stosować się do przepisów porządkowych ogłoszonych przez przewoźnika oraz do wskazówek kierowcy, który odpowiada za zapewnienie właściwych i bezpiecznych warunków przewozu osób i rzeczy.
2. Przy zajmowaniu przez podróżnych miejsc w autobusie Przewoźnik uwzględnia pierwszeństwo przejazdu przysługujące równorzędnie (według kolejności wsiadania) posiadaczom ważnych na dany kurs biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych oraz osobom z biletami jednorazowymi.
3. Podróżny może zając w autobusie jedno miejsce dla siebie oraz po jednym miejscu dla każdej jadącej z nim osoby, której bilet może okazać.
4. Podróżny zajmujący miejsce oznaczone napisem : „ dla inwalidy” lub „ dla osoby z dzieckiem na ręku”, winien je zwolnić dla osoby uprawnionej.
5. W czasie jazdy podróżny winien zachować rozwagę i ostrożność , a w szczególności nie powinien otwierać drzwi i okien bez zgody kierowcy, wyrzucać przez nie jakichkolwiek przedmiotów oraz wskakiwać i wyskakiwać z autobusu będącego w ruchu.
6. Podróżnemu nie wolno zachowywać się w autobusie w sposób utrudniający prace kierowcy i uciążliwy dla współpodróżnych .
7. We wszystkich autobusach komunikacji publicznej obowiązuje ustawowy zakaz palenia tytoniu (dotyczy również papierosów elektronicznych) i picia alkoholu przez Podróżnych i obsługę.
8. Przewoźnik może wprowadzić w niektórych typach autobusów zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych.

§ 15

1. Przewoźnik nie dopuszcza do przewozu i ma prawo korzystając w razie potrzeby z pomocy organów porządkowych usunąć z autobusu osoby:
 - I odmawiające uiszczenia należności za przejazd autobusem,
 - II nie przestrzegające, pomimo upomnienia, obowiązujących przepisów i nie podporządkujące się wskazówkom personelu przewoźnika,

- III nietrzeźwe, zakłócające spokój i wywołujące swym zachowaniem zagrożenie publiczne,
 - IV znajdujące się w stanie, który z różnych względów może być uciążliwy lub niebezpieczny dla otoczenia,
 - V mogące zabrudzić inne osoby oraz zanieczyścić wnętrze autobusu,
 - VI nie spełniające warunków granicznej odprawy celno-paszportowej w autobusach obsługujących regularną komunikację międzynarodową do krajów nie należących do Unii Europejskiej.
2. Osobom wymienionym w ust. 1, pkt. II-VI, nie przysługuje zwrot należności za bilet.
 3. Obsługa autobusu ma prawo odmówić zabrania do przewozu większej ilości osób, niż wynosi liczba miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym pojazdu.
 4. Jeżeli ze względu na brak miejsc w autobusie nie można przyjąć do przewozu więcej osób, kierowca jest obowiązany umieścić za szybą czołową pojazdu tablicę informującą o tym podróżnych oczekujących na przystankach.

§ 16

1. Za całkowicie lub częściowo niewykorzystany bilet na przejazd jednorazowy Przewoźnik obowiązany jest zwrócić stosowną kwotę należności pod warunkiem, że podróżny dokona zwrotu lub uzyska poświadczenie niewykorzystania biletu przed upływem terminu jego ważności.
2. Nie wymagają poświadczenia bilety całkowicie niewykorzystane zwrócone w kasie Przewoźnika najpóźniej w przeddzień daty ważności biletu.
3. Podstawą do obliczenia zwracanej należności jest cena niewykorzystanego biletu zwróconego:
 - a) bezpośrednio w kasie nabycia, co najmniej na 15 minut przed rozpoczęciem przejazdu (należność zwraca kasa biletowa)
 - b) w trybie reklamacji złożonej na piśmie najpóźniej w terminie 30 dni od daty ważności biletu, po uprzednim poświadczeniu jego niewykorzystania (należność zwraca przewoźnik obsługujący dany kurs)
4. Poświadczenia o niewykorzystaniu biletu dokonuje:
 - a) przed rozpoczęciem przejazdu – uprawniony pracownik Przewoźnika w początkowym punkcie odprawy
 - b) po rozpoczęciu przejazdu (w razie częściowego niewykorzystania biletu) – obsługa autobusu.
5. Podróżny może zmienić umowę przewozu lub odstąpić od niej przed rozpoczęciem podróży.
6. Zmiana umowy przewozu może dotyczyć:
 - a) terminu odjazdu
 - b) miejsca przeznaczenia
 - c) klasy środka transportu
7. W celu dokonania zmiany o którym mowa z ust. 6, podróżny winien uzyskać od przewoźnika odpowiednie poświadczenie oraz ewentualnie otrzymać zwrot lub dopłacić różnicę należności.
8. Należność za częściowo niewykorzystane bilety zwraca się wyłącznie na podstawie reklamacji pisemnej; obsługa autobusu nie jest uprawniona do zwrotu pieniędzy.
9. Do obliczenia zwracanej należności przyjmuje się:
 - I. za bilety na przejazd jednorazowy:
 - a) w razie całkowitego niewykorzystania biletu – zapłaconą należność
 - b) w razie przerwy w ruchu lub utraty połączenia przewidzianego w rozkładzie jazdy podróżnemu przysługuje zwrot należności za cały przerwany przejazd
 - II za bilety na przejazd wielokrotny:

- a) zapłaconą należność za bilet zwrócony przed pierwszym dniem terminu jego ważności (zwrotu dokonuje kasa biletowa)
 - b) należność proporcjonalną do liczby niewykorzystanych przejazdów, o ile bilet został zwrócony w okresie jego ważności, w trybie pisemnej reklamacji.
10. Nie przysługuje zwrot należności za bilety niewykorzystane z przyczyn zawinionych przez podróżnego, zwracane po terminie ich ważności lub po odjeździe autobusu, w którym winny być wykorzystane, chyba, że podróżny uzyskał wcześniej poświadczenie niewykorzystania z powodu choroby, albo innych ważnych przyczyn, całkowicie od niego niezależnych.
 11. Od zwracanych należności określonych w ust. 2 i 3 przewoźnik potrąca 10% odstępnego.
 12. Nie stosuje się potrącenia odstępnego i zwraca podróżnemu całą należność zapłaconą za przejazd, jeżeli odstąpił on od umowy przewozu z przyczyn występujących po stronie Przewoźnika (np. przerwy w ruchu i utraty połączenia na skutek awarii autobusu albo odwołania, bądź opóźnienia kursu przewidzianego w rozkładzie jazdy) – i nie skorzystał z przewozu zastępczego.
 13. Przepis ust. 10 nie ma zastosowania do przejazdów odbywanych na podstawie biletów na przejazd wielokrotny.

§ 17

1. Podróżny, u którego organ kontrolny Przewoźnika ujawnił brak ważnego biletu na przejazd lub na przewóz rzeczy i bagażu podlegającego opłacie, a także podróżny nie mogący udokumentować uprawnień do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego obowiązany jest do uiszczenia należności przewozowych oraz opłaty dodatkowej, określonej w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury.
2. Opłatę, o której mowa w ust. 1 stosuje się również w przypadku stwierdzenia, że podróżny zabrał do autobusu rzeczy wyłączone z przewozu lub spowodował bez uzasadnionej przyczyny zatrzymanie, opóźnienie, albo zmianę trasy przejazdu autobusu.
3. Należność przewozową za drogę, którą podróżny przebył bez biletu pobiera się według taryfy normalnej, nie uwzględniając ewentualnych uprawnień do ulgi. Jeżeli miejsca rozpoczęcia przejazdu nie można ustalić, należność tę oblicza się za całą drogę przebytą przez autobus.
4. Podróżny, który odmawia uiszczenia należności i opłaty dodatkowej podczas kontroli w autobusie może kontynuować podróż, jeżeli wylegitymuje się dokumentem tożsamości i podpisze zobowiązanie do zapłaty należnej kwoty w terminie 7 dni od daty przyjęcia protokołu. W przeciwnym razie organ kontrolny może na najbliższym przystanku usunąć podróżnego z autobusu.
5. Należność nie uiszczona w terminie podanym w ust. 4 podlega przymusowemu ściągnięciu wraz z kosztami dodatkowego postępowania na zasadach odrębnych określonych w odrębnych przepisach.
6. Ujawnione u podróżnych bilety sfałszowane i podrobione zatrzymuje się i przekazuje z odpowiednim doniesieniem organom policji. Osobę posługującą się takim biletom lub dokumentem traktuje się jako jadącą bez ważnego biletu.
7. Podróżny, u którego w czasie kontroli ujawniono brak biletu miesięcznego, okresowego albo dokumentów uprawniających do przejazdu ulgowego lub bezpłatnego ma możliwość ich okazania w siedzibie przedsiębiorstwa w terminie 7 dni od dnia przyjęcia protokołu.
8. Po okazaniu dokumentów, o których mowa w ust. 7 nałożona na podróżnego opłata dodatkowa o której mowa w ust. 1, podlega anulowaniu.
9. Na podróżnego przewoźnik może nałożyć opłatę manipulacyjną (reklamacyjną).
Opłatę manipulacyjną ustala się uwzględniając ponoszone przez przewoźnika koszty czynności związanych ze zwrotem albo umorzeniem opłaty dodatkowej, w wysokości nie

większej niż 10% tej opłaty, ustalonej w sposób określony w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 20 stycznia 2005 r. (Dz.U. Nr 14 poz. 117)

ROZDZIAŁ IV

PRZEWÓZ RZECZY PODRÓŻNEGO

§ 18

Rzeczy przewożone przez podróżnego może on zabrać ze sobą do wnętrza autobusu, albo oddać do przewozu w oddzielnym schowku bagażowym.

§ 19

1. Rzeczy dopuszczone do przewozu, w zależności od ich rozmiarów, ilości i sposobu rozmieszczenia, mogą być przewożone bezpłatnie lub za opłatą przewidzianą w taryfie.
2. Nie podlegają opłacie łatwe do przenoszenia przedmioty, stanowiące bagaż ręczny, które:
 - a) nie tamują przejścia, nie przeszkadzają podróżnym i nie narażają ich na niewygodę lub niebezpieczeństwo
 - b) są trzymane przez podróżnego w ręku lub na kolanach
 - c) nie wymagają dla ich rozmieszczenia więcej przestrzeni niż ta, którą podróżny ma do swojej dyspozycji na półce nad zajmowanym fotelem lub pod nim.
3. Za każdą sztukę rzeczy przewożonych wewnątrz autobusu, a nie rozmieszczonych w sposób określony w ust. 2 oraz rzeczy umieszczone w bagażniku pobiera się opłatę, której wysokość podaje taryfa stosowana przez Przewoźnika i określone w taryfie przewozowej. Na rzeczy przewożone za opłatą wydaje się podróżnemu bilet bagażowy, a rzeczy umieszczone w schowku zaopatruje się dodatkowo w nalepkę (wywieszkę) identyfikacyjną.
4. Za przewóz psa (bez względu na jego wielkość) pobiera się opłatę . Pies musi być trzymany na smyczy i mieć założony kaganiec, a jego opiekun winien okazać przy wsiadaniu do autobusu ważne świadectwo szczepienia psa.
5. Dopuszcza się przewóz w autobusie, bez opłaty, małych zwierząt domowych jeśli nie są uciążliwe z powodu woni lub hałasu i są zabezpieczone przed wyrządzeniem przez nie szkody pozostałym podróżnym
6. W autobusie nie wolno przewozić:
 - a) przedmiotów mogących wyrządzić szkodę podróżnym lub mieniu przewoźnika i utrudniających warunki odbywania podróży;
 - b) rzeczy, których przewóz jest zabroniony na podstawie odrębnych przepisów administracyjnych, celnych, sanitarno-porządkowych, w tym: materiałów cuchnących, zapalnych łatwopalnych, wybuchowych, żrących, trujących, radioaktywnych i innych niebezpiecznych;
 - c) nabitej broni palnej (zakaz nie dotyczy osób, które są uprawnione do jej noszenia za względu na pełnione funkcje);
 - d) żywych zwierząt z wyjątkiem przewidzianych w ust. 4 i 5
7. W razie uzasadnionego podejrzenia, że bagaż podróżnego zawiera rzeczy, których przewozić nie wolno (ust.6), Przewoźnik ma prawo sprawdzić w obecności podróżnego zawartość tego bagażu, a w razie potwierdzenia się podejrzeń – odmówić zabrania go do przewozu.
8. Jeżeli nie można ustalić właściciela bagażu podlegającego sprawdzeniu (ust.7), Przewoźnik dokonuje tej czynności przy udziale dwóch postronnych świadków i

postępuje z zakwestionowanymi przedmiotami sposób określony przepisami o rzeczach znalezionych.

9. Po zakończonym przewozie obsługa autobusu wydaje podróżnym rzeczy przewożone w schowku bagażowym za zwrotem odcinka nalepki (wywieszki) identyfikacyjnej. Osobie, która nie może go okazać, Przewoźnik wydaje bagaż tylko po udowodnieniu przez nią tytułu własności i po spisaniu danych personalnych tej osoby z ważnego dokumentu tożsamości.
10. Sposób postępowania z rzeczami nieodebranymi przez podróżnego po zakończeniu przewozu, określają przepisy o rzeczach znalezionych.
11. Podróżny w ramach zawieranej umowy przewozu osób jest uprawniony do przewozu jako bagażu podręcznego, swojego prywatnego bagażu zabieranego ze sobą do przestrzeni pasażerskiej autobusu, nad którym przez cały okres podróży sprawuje wyłączną pieczę i za który wyłącznie ponosi wszelką odpowiedzialność.
12. Rzeczy szczególnie cenne (gotówka, papiery wartościowe, biżuteria, elektronika), oraz posiadające wartość naukową lub artystyczną winny być przewożone wyłącznie jako bagaż podręczny.
13. Bagaż podręczny powinien się mieścić na kolanach lub pod fotelem pasażera, nie naruszając jednocześnie przestrzeni pozostałych pasażerów.
14. Podróżny w ramach dodatkowo zawieranej umowy przewozu rzeczy jest uprawniony do przewozu w luku bagażowym bagażu w maksymalnej liczbie do 2 sztuk, o masie łącznej do 25 kg oraz objętości łącznej do 150 dm³ (ok 150 l) powierzchni bagażowej przypadającej na każdego pasażera. Potwierdzeniem zawarcia umowy przewozu rzeczy jest ważny bilet bagażowy. Bagaże dodatkowe i ponadwymiarowe mogą zostać przewiezione w miarę wolnej przestrzeni bagażowej oraz za dodatkową opłatą.
15. Przewoźnik zastrzega sobie prawo do odmowy przewozu bagażu niezabezpieczonego lub o dużych rozmiarach (np. rowery, narty itp.), jeżeli kierowca stwierdzi, że bagaż ten nie zmieści się do luku bagażowego, lub zagraża bezpieczeństwu przewozu pasażerów i ich bagaży.
16. Za przekazanie bagażu przewoźnikowi nie będzie uważana sytuacja, gdy podróżny samowolnie umieści bagaż w luku bez wiedzy kierowcy oraz bez oznakowania go kwitem bagażowym.
17. Bagaż oddany do przewozu w luku bagażowym powinien być zapakowany w taki sposób, aby nie uległ w czasie przewozu uszkodzeniu lub zniszczeniu.
18. Po zakończonym przewozie Kierowca wydaje bagaż posiadaczowi kontrolnego kwitu bagażowego za jego zwrotem i nie jest obowiązany do sprawdzenia czy osoba zgłaszająca się z kwitem bagażowym jest uprawniona do odbioru przesyłki. Kierowca może wydać bagaż osobie, która nie może okazać kwitu bagażowego, lecz udowodni swoje uprawnienia do odbioru; w takim przypadku odbiór, na żądanie kierowcy, nastąpi za pisemnym poświadczeniem. W razie wątpliwości kierowca może żądać odpowiedniego zabezpieczenia.

ROZDZIAŁ V

GRUPOWE PRZEWOZY OSÓB

§ 20

1. Realizacja grupowego przewozu osób podlega na zadysponowaniu do wykonania usługi zamówionej przez organizatora przewozu odpowiednio przygotowanego autobusu, prowadzonego przez kierowcę będącego pracownikiem Przewoźnika.
2. Zamówienie na grupowy przewóz osób autobusem powinno być złożone przez organizatora przewozu w formie pisemnej. Przewoźnik może przyjąć zamówienie ustne, które wymaga późniejszego potwierdzenia na piśmie.
3. Treść zamówienia powinna obejmować: nazwę, albo imię i nazwisko oraz adres organizatora przewozu, a także dane potrzebne do ustalenia warunków przewozu i obliczenia należności za usługę.
4. Umowę przewozu uważa się za zawartą z chwilą uzgodnienia przez strony istotnych dla jej realizacji postanowień, a w szczególności:
 - a) rodzaju i wymaganej pojemności autobusu,
 - b) czasu i miejsca podstawienia pojazdu,
 - c) przewidywanego czasu trwania usługi,
 - d) przebiegu trasy i punktu docelowego przewozu oraz czasu przewozu i postojów,
 - e) wysokości lub sposobu wyliczenia należności oraz terminu i sposobu jej uregulowania przez organizatora przewozu
 - f) innych kwestii, które strony uznają za istotne.
5. Treść umowy powinna być potwierdzona pisemnie.
6. Osoby uprawnione do korzystania z przewozu określa organizator.

§ 21

1. W razie odstąpienia przez organizatora od umowy przewozu później niż w dniu poprzedzającym wykonanie usługi, Przewoźnikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości 10% należności określonej w umowie. Odszkodowanie w tej samej wysokości przysługuje najemcy, w razie odstąpienia od umowy po takim terminie przez Przewoźnika.
2. Jeżeli Przewoźnik nie może podstawić autobusu o umówionym rodzaju i pojemności, winien niezwłocznie poinformować organizatora, jaki pojazd może być podstawiony zastępczo.
3. W przypadku podstawienia autobusu zastępczego, Przewoźnik nie może żądać od organizatora opłaty wyższej, niż za podstawienie pojazdu zamówionego, chyba, że strony umówią się inaczej.

§ 22

1. Kierowca obsługujący autobus obowiązany jest podczas przewozu stosować się do dyspozycji organizatora, związanych z realizacją usługi z wyjątkiem obowiązującego go czasu pracy i odpoczynku wynikającego z ustawy o czasie pracy kierowców.
2. Jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie względy eksploatacyjne i nie zagraża to bezpieczeństwu przewozu, obsługa autobusu może wykonywać dodatkowe dyspozycje i zlecenia organizatora, za które przysługuje Przewoźnikowi dodatkowa zapłata.

§ 23

Organizator przewozu zobowiązany jest do nadzoru nad przestrzeganiem przez uczestników przewozu obowiązujących przepisów porządkowych. Najemca i uczestnik przewozu ponoszą solidarną odpowiedzialność za szkody wyrządzone w mieniu przewoźnika, chyba, że strony umówią się inaczej.

§ 24

1. Niniejszy regulamin obowiązuje od dnia 24.06.2019 roku.
2. Zmiany do Regulaminu można wprowadzić w każdym czasie.

Zarząd Przedsiębiorstwa
Komunikacji Samochodowej
w Łodzi Spółka z o.o.